

ناترازی انرژی

مشکلات تولید در پسا جنگ (ناترازی انرژی، کمبود نقدینگی، کمبود مواد اولیه، رکود تورمی، عدم سرمایه گذاری کافی در زیرساخت های ترانزیت و ...)

یکصد و بیست و چهارمین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی

دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی – خرداد ۱۴۰۵

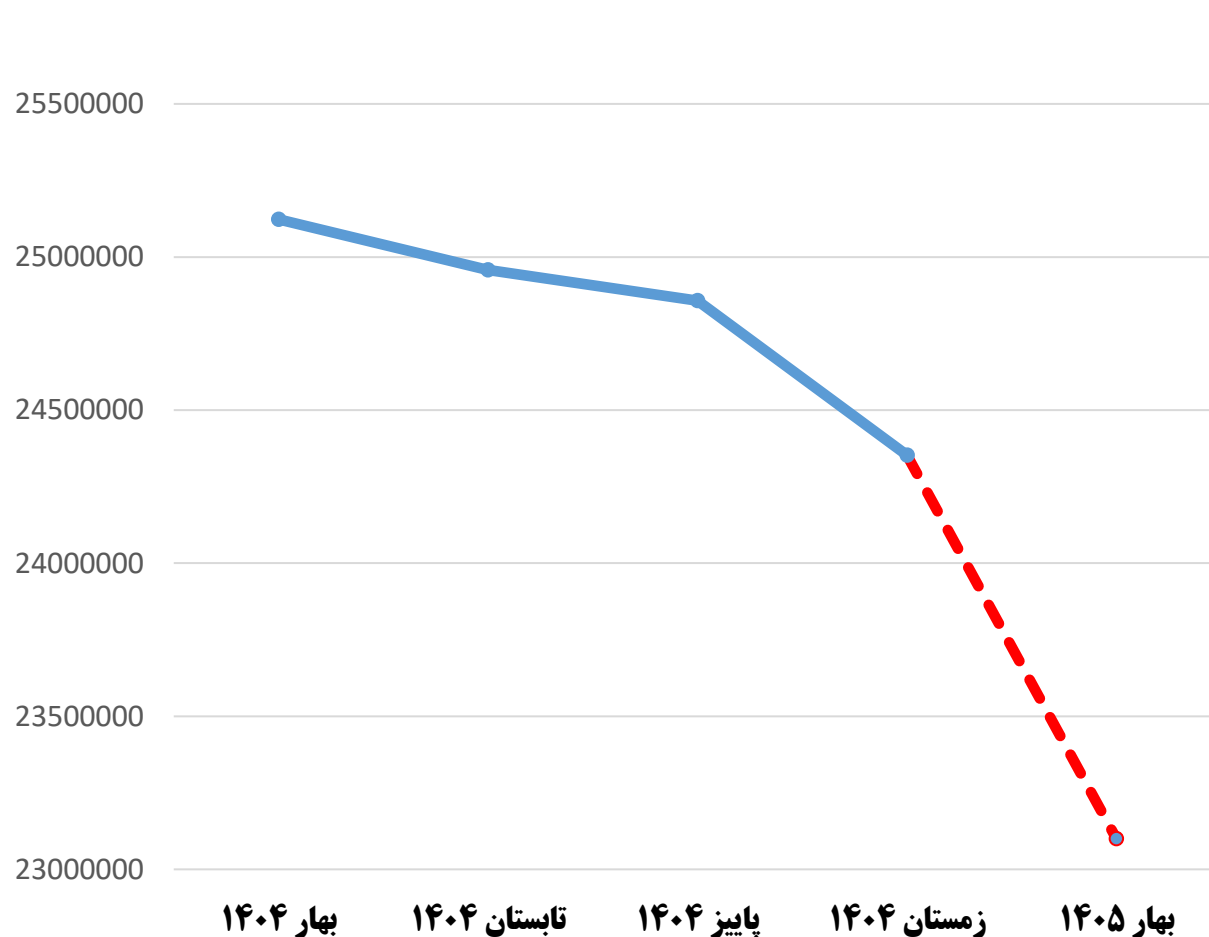
جنگ پایان یافته است؛ اما اقتصاد کشور با مجموعه‌ای از بحران‌ها مواجه است:

- بیکاری
- تداوم تورم
- رکود
- ناترازی انرژی
- کمبود نقدینگی
- محدودیت ثبت سفارش
- کمبود مواد اولیه و افزایش قیمت آن
- بحران آب
- و ...

بیکاری در سایه جنگ

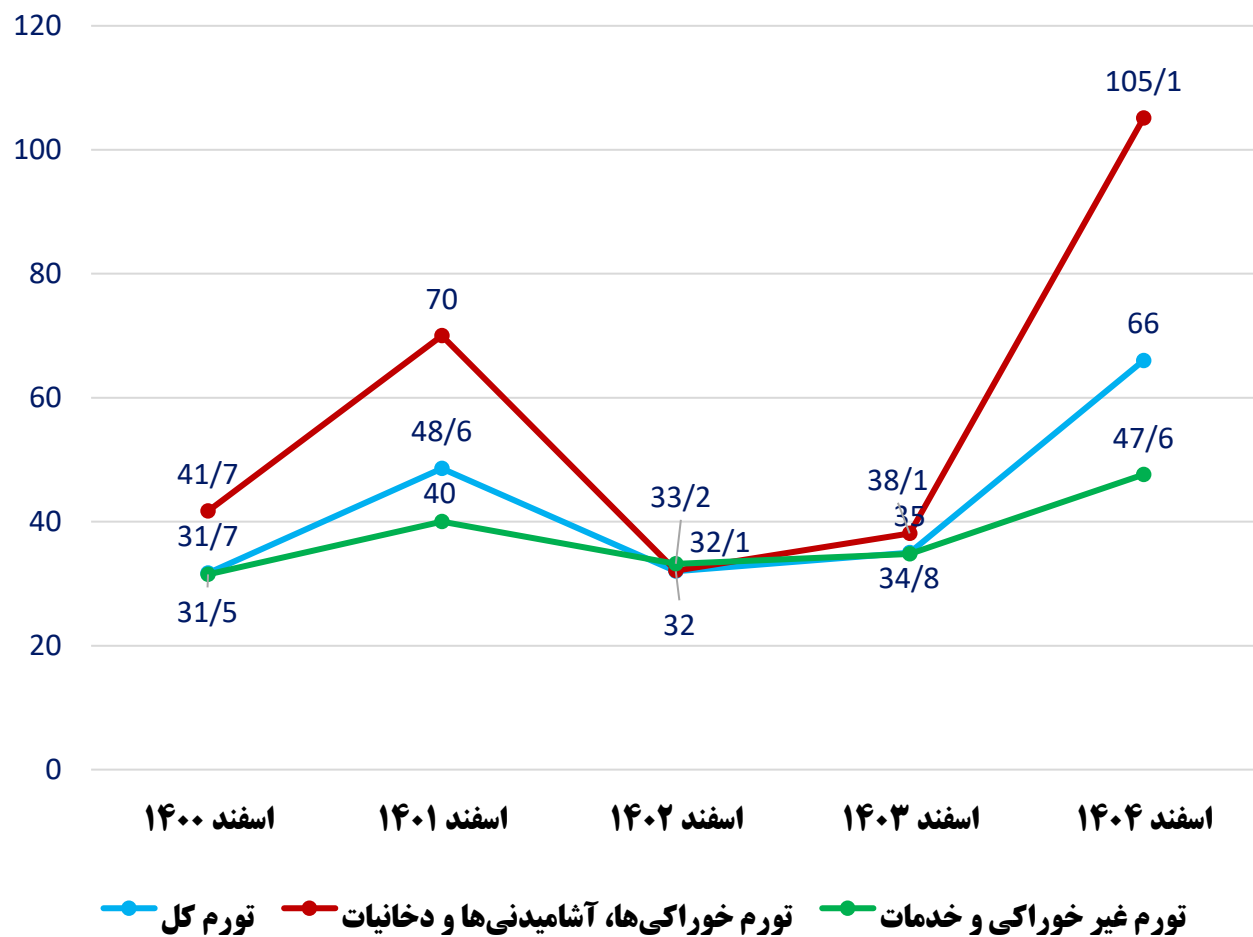

فصل	جمعیت شاغل (کشور)
بهار ۱۴۰۴	۲۵۱۲۳۰۰۰
تابستان ۱۴۰۴	۲۴۹۵۸۰۰۰
پاییز ۱۴۰۴	۲۴۸۵۷۰۰۰
زمستان ۱۴۰۴	۲۴۳۵۳۰۰۰
افراد بیکار شده در طی سه فصل	۷۷۰۰۰۰ نفر
افراد معرفی شده به بیمه بیکاری در سال ۱۴۰۵ (استان)	۹۰۵۴ نفر

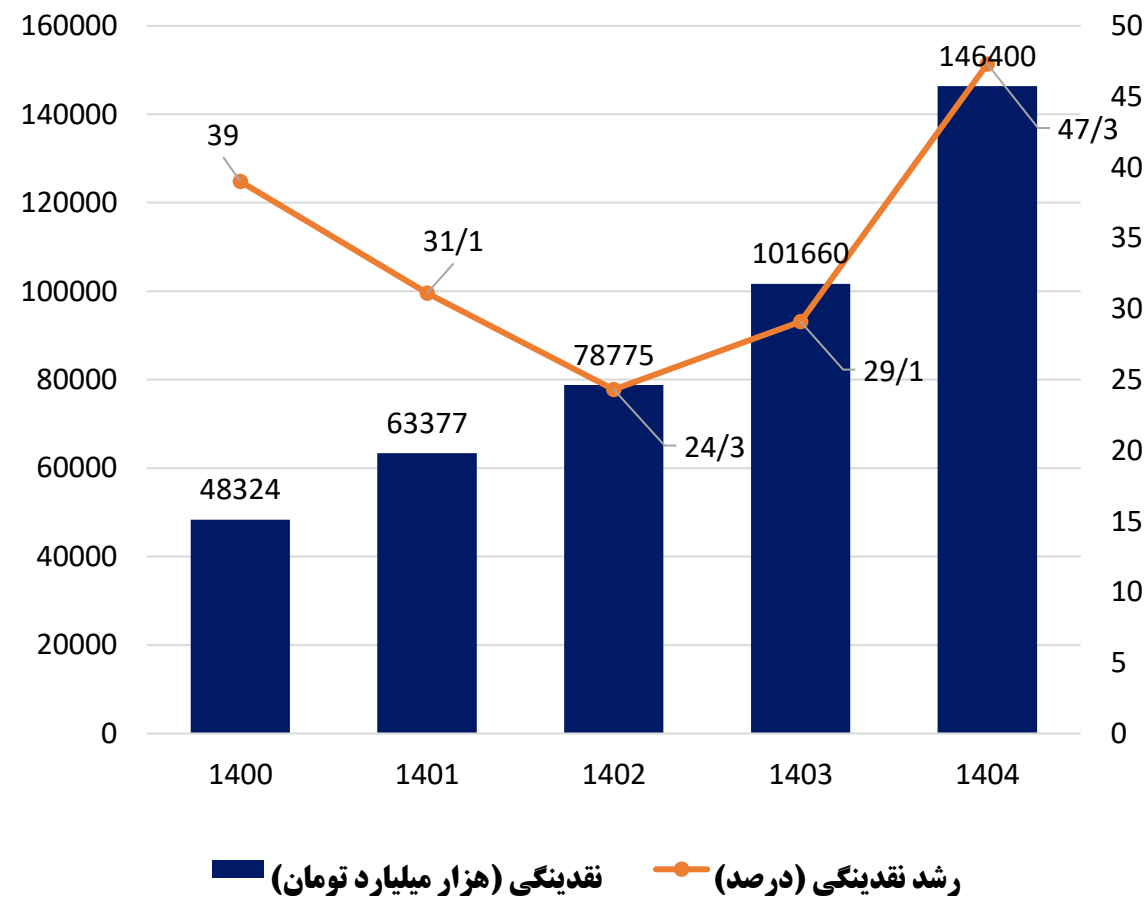

تورم

تورم نقطه به نقطه

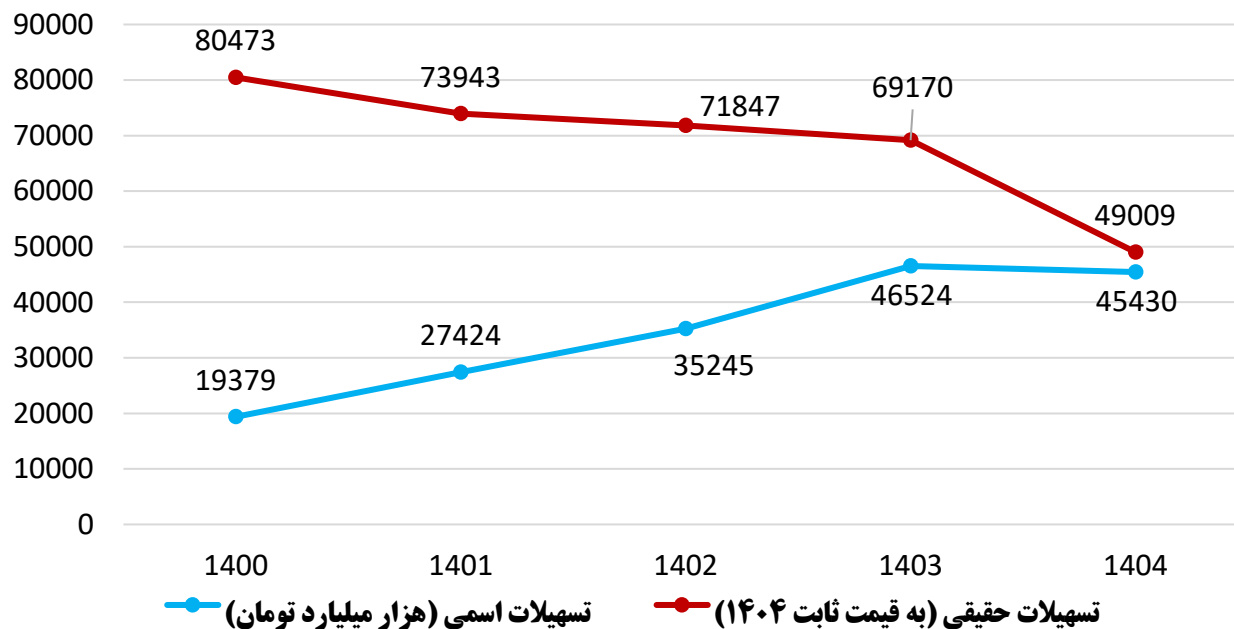
نقدینگی و رشد نقدینگی

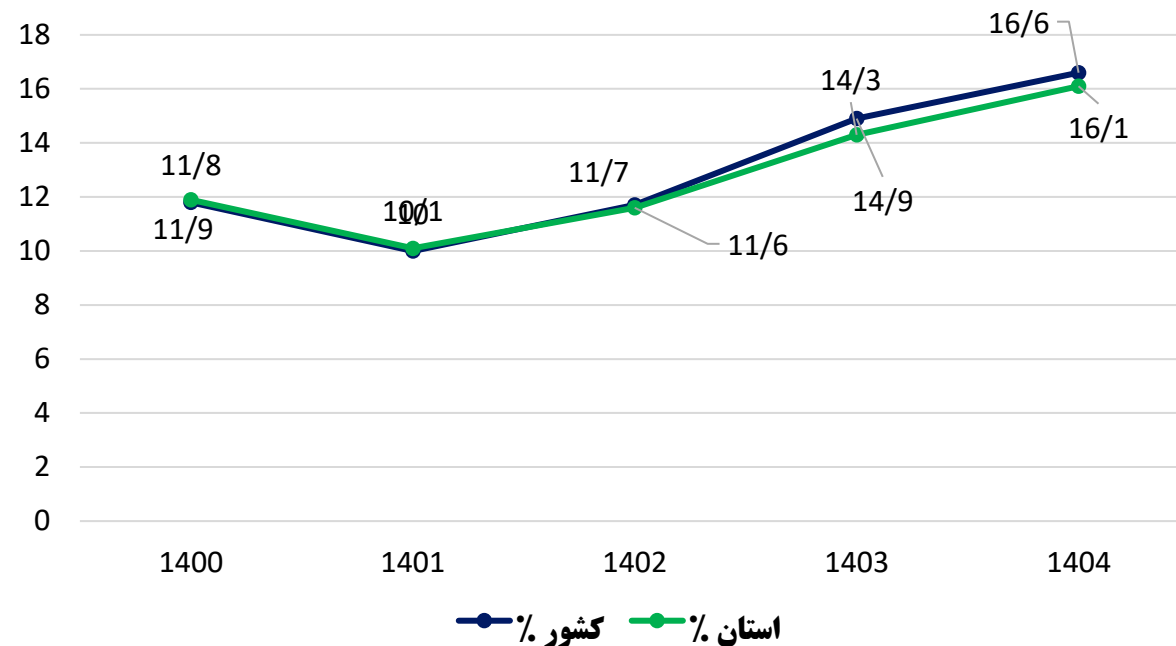
رکود تورمی

تسهیلات سرمایه در گردش اسمی و حقیقی

افزایش اسمی تسهیلات عمدتاً ناشی از تورم است و به افزایش واقعی منابع در دسترس تولید منجر نشده است؛ شکاف اسمی - حقیقی به وضوح تشدید شده است.

میانگین سالانه چک‌های برگشتی

پس از بهبود نسبی در سال ۱۴۰۱، تعداد چک‌های برگشتی به طور قابل توجهی افزایش یافته است؛ این موضوع نشان‌دهنده فشار نقدینگی بر بنگاه‌ها و افزایش اختلال در مبادلات است.

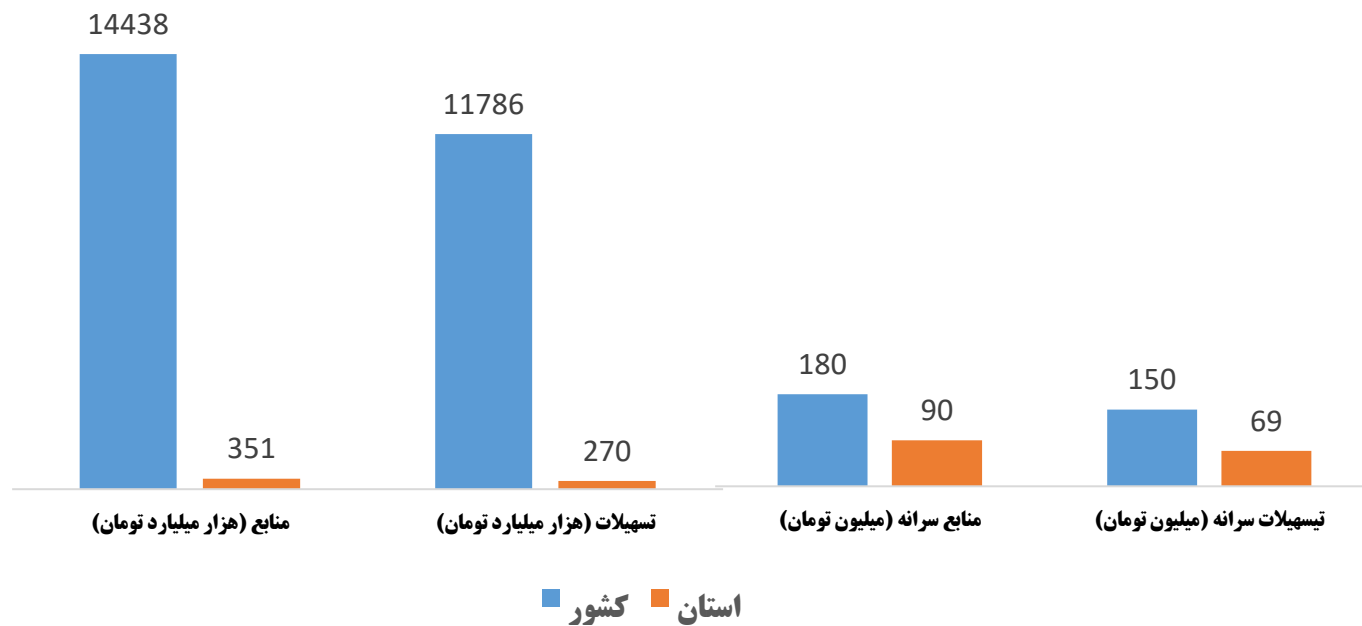
جمع‌بندی کلیدی:

در این دوره، اقتصاد ایران به طور هم‌زمان با تورم بالا و محدودیت در تأمین مالی واقعی تولید مواجه بوده است، ترکیبی که تعریف دقیق «رکود تورمی» را در سطح کلان اقتصاد تأیید می‌کند.

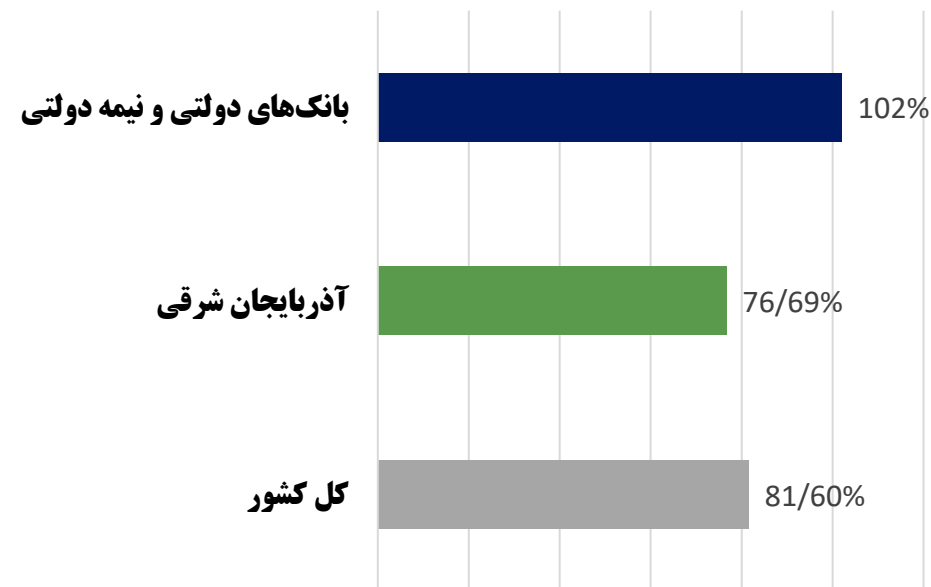

منابع و تسهیلات

انداره نظام بانکی: در مقایسه با استان آذربایجان شرقی

نسبت تسهیلات به منابع

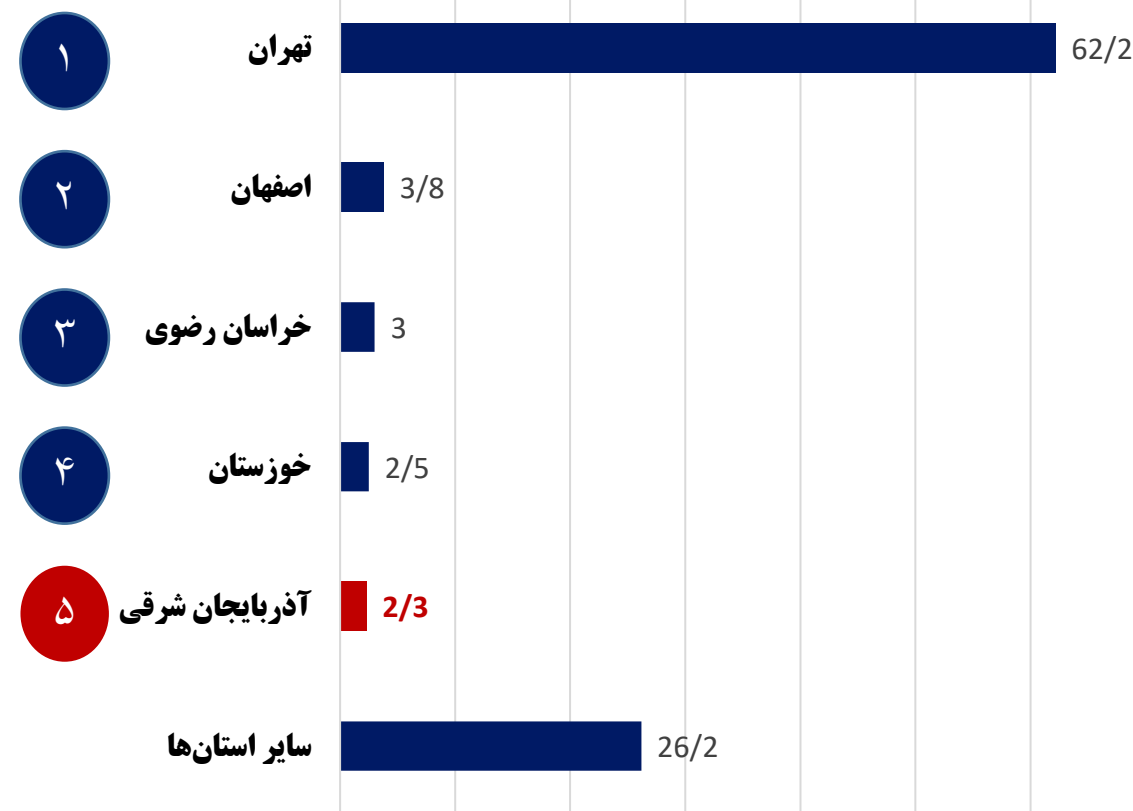
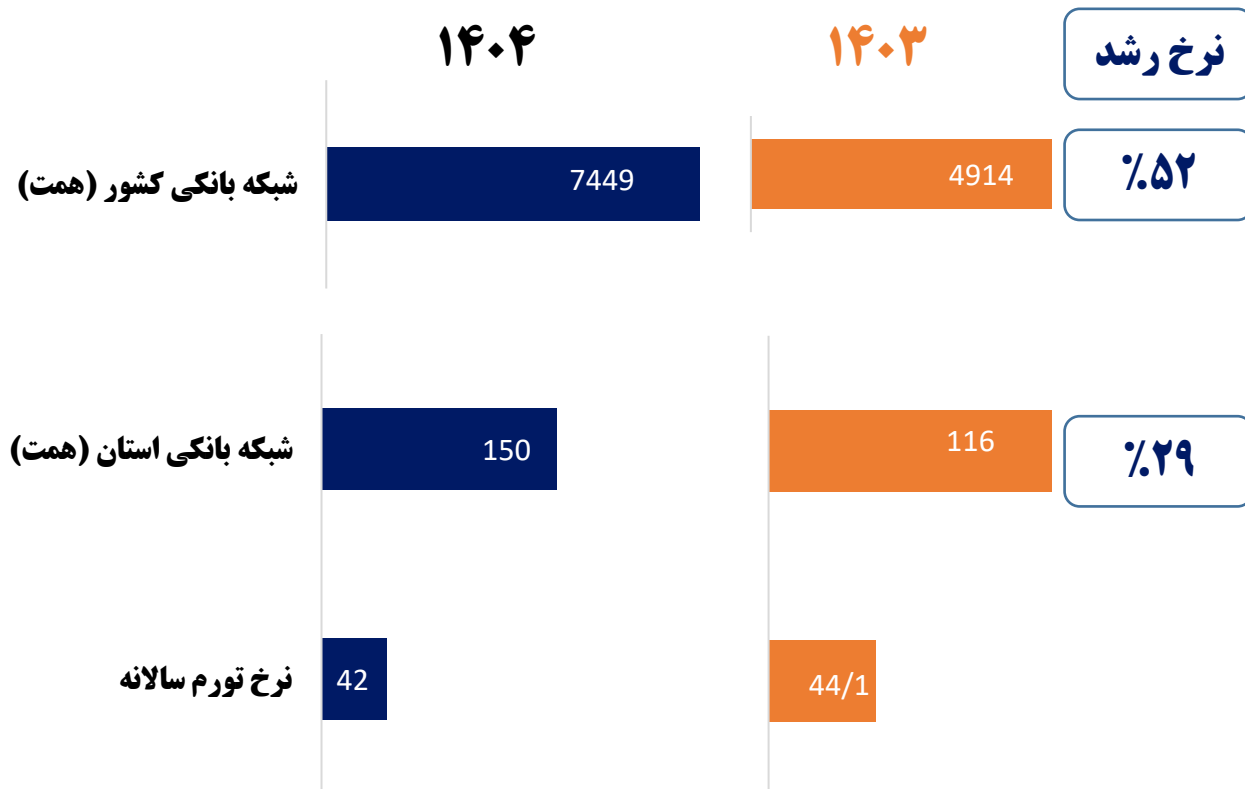

کمیود نقدینگی

تسهیلات پرداختی شبکه بانکی کشور و استان - نه ماهه نخست ۱۴۰۴ و ۱۴۰۳

تمرکز اعتباری در سطح کشور

رشد مشاهده شده اسمی و ناشی از تورم است.

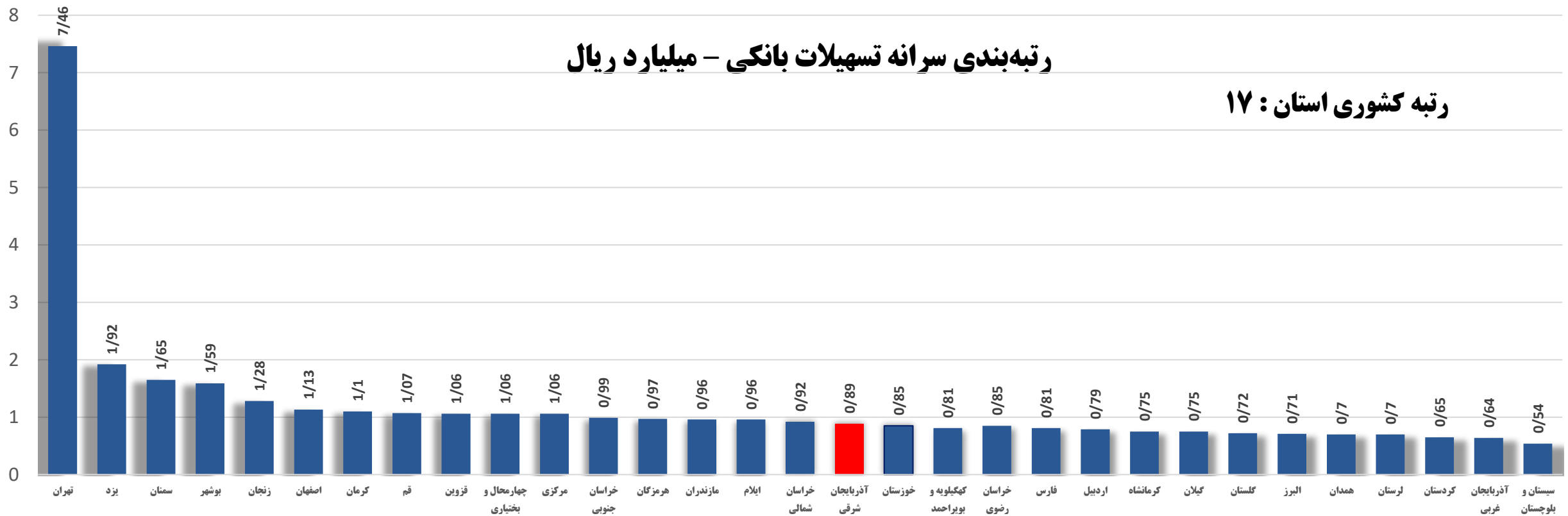
تمرکز شدید و نامتوازن اعتبارات در تهران

فقر منابع تسهیلاتی در استان آذربایجان شرقی

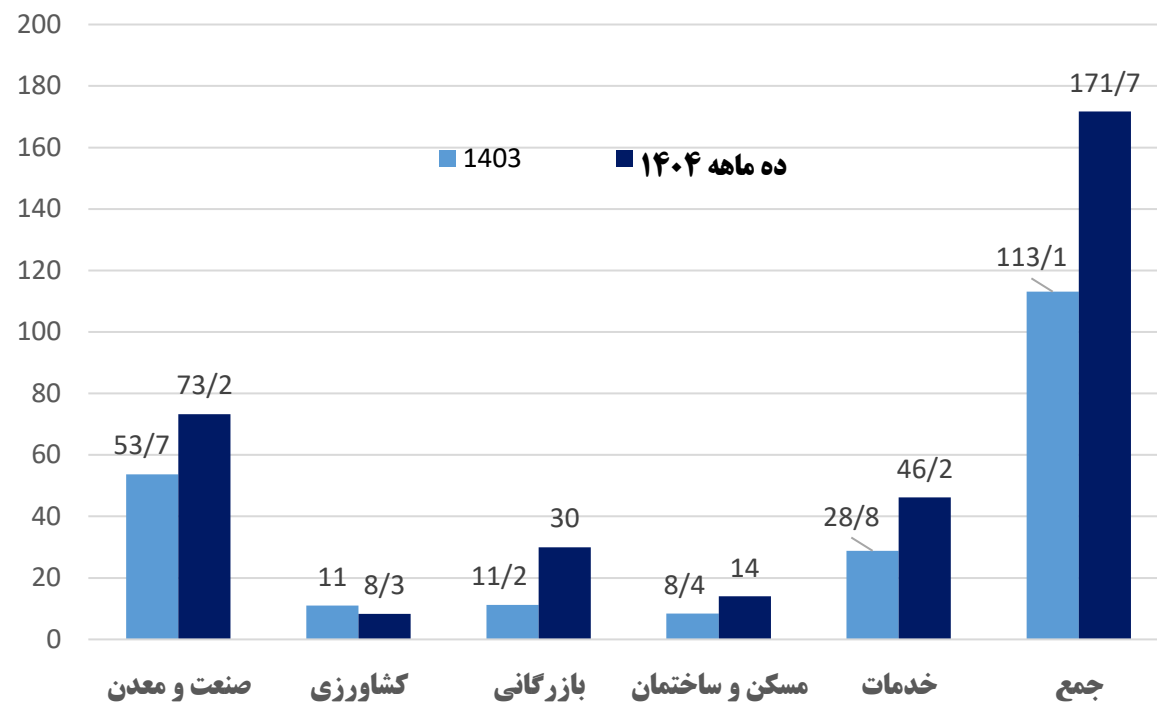
رتبه‌بندی سرانه تسهیلات بانکی – میلیارد ریال

رتبه کشوری استان : ۱۷

تسهیلات پرداختی به بخش‌های اقتصادی

نظام بانکی استان آذربایجان شرقی با رشد قابل توجه سپرده‌ها همراه است.

اما تخصیص اعتبارات به طور فزاینده‌ای از بخش‌های مولد مثل صنعت و کشاورزی فاصله گرفته است که نشان‌دهنده عدم تمایل ساختاری در تخصیص منابع است نه کمبود منابع.

مانده ناخالص مصارف اعتباری

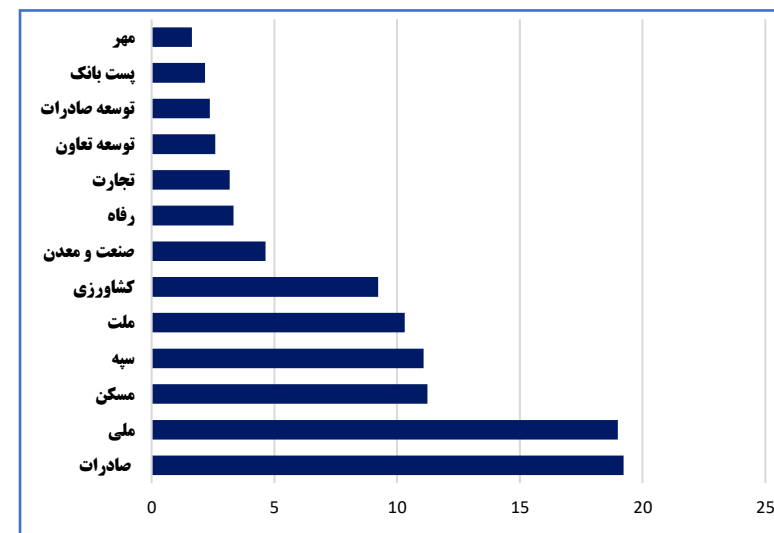
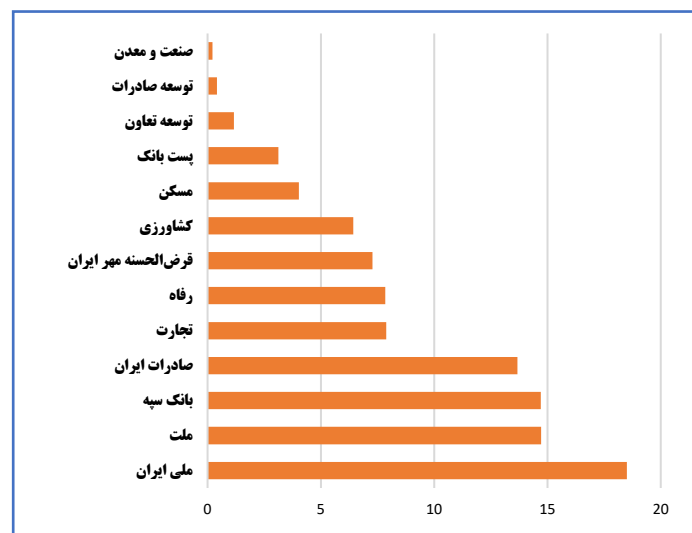
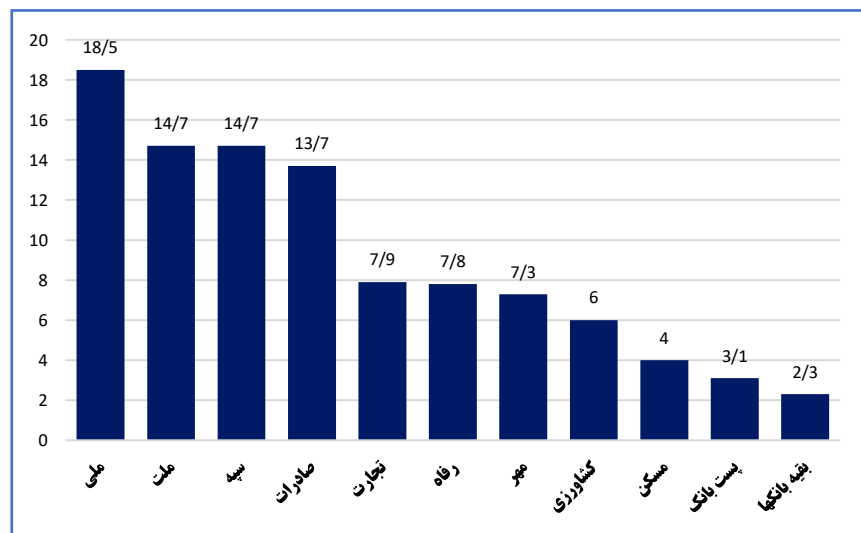
مانده سپرده ها بدون کسر سپرده قانونی

مانده مطالبات غیر جاری

بانک	اسفند ۱۴۰۳	سهم از کل	شهریور ۱۴۰۴	سهم از کل	نسبت مانده ناخالص مصارف اعتباری به منابع
ملی	۴۱۴۷۲۸	۱۶/۱۳	۴۷۴۴۵۴	۱۶/۸۸	۹۳/۳۲
ملت	۳۸۷۴۱۵	۱۵/۰۷	۳۹۰۰۱۲	۱۳/۸۸	۹۷/۰۴
صادرات	۳۳۵۴۳۱	۹/۹۶	۳۱۱۹۴۴	۱۱/۱۰	۸۳/۷۰
سپه	۳۲۵۲۶۴	۱۲/۶۵	۳۳۸۰۴۳	۱۲/۰۳	۸۴/۴۵
تجارت	۲۷۶۰۲۸	۱۰/۷۴	۲۷۹۳۳۳	۹/۹۴	۱۳۰/۲۱
مسکن	۳۳۵۴۳۱	۱۳/۰۵	۳۶۳۸۳۸	۱۲/۹۴	۳۳۱/۸۴
کشاورزی	۱۱۴۶۶۰	۴/۴۶	۱۲۸۶۱۶	۴/۵۸	۷۳/۴۷
رفاه	۱۰۳۸۷۷	۴/۰۴	۱۲۱۶۲۷	۴/۳۳	۵۴/۸۴
توسعه صادرات	۴۱۷۲۰	۱/۶۲	۲۸۶۷۲	۱/۰۲	۲۵۶/۷۳
پست بانک	۶۷۰۸۰	۲/۶۱	۷۹۲۱۴	۲/۸۲	۹۳/۱۹
صنعت و معدن	۳۶۰۷۰	۱/۴۰	۳۸۳۱۳	۱/۳۶	۶۵۱/۷۲
توسعه تعاون	۳۱۷۹۹	۱/۲۴	۳۷۲۵۳	۱/۳۳	۱۱۵/۹۰
مهر ایران	۱۸۰۵۹۵	۷/۰۳	۲۱۹۴۴۱	۷/۸۱	۱۰۶/۶۲

بانک	اسفند ۱۴۰۳	سهم از کل	شهریور ۱۴۰۴	سهم از کل
ملی	۴۴۲۶۲۷	۱۶/۳۴	۵۹۰۴۹۶	۱۸/۵۱
ملت	۳۴۵۱۱۸	۱۲/۷۴	۴۶۹۶۴۴	۱۷/۴۲
صادرات	۳۱۳۵۱۵	۱۱/۵۷	۴۳۶۰۲۰	۱۳/۶۷
سپه	۶۰۵۴۸۴	۲۲/۳۵	۴۶۹۳۲۰	۱۴/۷۴
تجارت	۲۱۸۱۴۹	۸/۰۸	۲۵۱۴۹۶	۷/۸۸
مسکن	۱۰۵۱۰۴	۳/۸۸	۱۲۸۵۰۷	۴/۰۳
کشاورزی	۱۵۴۰۴۶	۵/۶۹	۲۰۴۹۵۹	۶/۴۳
رفاه	۱۹۹۵۸۷	۷/۳۷	۲۵۰۱۸۴	۷/۸۴
توسعه صادرات	۱۲۶۱۵	۰/۴۷	۱۳۱۳۱	۰/۴۱
پست بانک	۷۷۱۲۰	۲/۸۵	۹۹۵۱۴	۳/۱۲
صنعت و معدن	۵۴۴۷	۰/۲۰	۶۹۱۶	۰/۲۲
توسعه تعاون	۳۰۹۹۷	۱/۱۴	۳۷۴۴۸	۱/۱۷
مهر ایران	۱۹۸۷۲۶	۷/۳۴	۲۳۲۲۵۷	۷/۲۸

بانک	اسفند ماه ۱۴۰۳	سهم از کل	دی ماه ۱۴۰۴	سهم از کل
ملی	۱۸۳۸۹	۱۷/۷۴	۲۰۷۵۸	۱۸/۶
ملت	۲۶۲۸۶	۲۵/۳۶	۱۰۰۸۳	۹/۰۴
صادرات	۱۵۰۷۹	۱۴/۵۵	۱۹۱۶۸	۱۷/۱۸
سپه	۱۰۶۵۶	۱۰/۲۸	۱۸۳۶۰	۱۶/۴۶
تجارت	۲۸۹۳	۲/۷۹	۴۰۶۸	۳/۶۵
مسکن	۸۲۲۸	۷/۹۴	۱۲۳۳۸	۱۱/۰۶
کشاورزی	۷۹۴۱	۷/۶۶	۱۰۵۴۳	۹/۴۵
رفاه	۳۸۱۵	۳/۶۸	۲۸۹۹	۲/۶۰
توسعه صادرات	۶۳۳	۰/۶۱	۲۱۳۱	۱/۹۱
پست بانک	۲۴۱۱	۲/۳۳	۲۱۳۷	۱/۹۲
صنعت و معدن	۴۹۴۳	۴/۷۷	۴۸۰۶	۴/۳۱
توسعه تعاون	۱۸۵۲	۱/۷۹	۲۶۲۴	۲/۳۵
مهر	۵۰۹	۰/۴۹	۱۶۲۶	۱/۴۶

بهره‌وری تبدیل تسهیلات به تولید ناخالص داخلی

تحلیل نسبت تولید ناخالص داخلی به ازای هر واحد تسهیلات (هر چه عدد بالاتر، بهره‌وری بیشتر)

استان	تولید ناخالص داخلی (همت)	تسهیلات (همت)	نسبت (تولید به ازای هر واحد تسهیلات)	رتبه بهره‌وری
آذربایجان شرقی	۱۱۴۱/۸۶	۱۳۰/۱۲	۸/۷۸	۱
یزد	۶۱۰/۴۹	۷۷/۳۰	۷/۹۰	۲
اصفهان	۱۸۳۳/۸۱	۲۴۰/۶۵	۷/۶۲	۳
کرمان	۷۷۸/۵۴	۱۰۵/۰۸	۷/۴۱	۴
فارس	۱۰۲۵/۷۹	۱۴۹/۲۰	۶/۸۸	۵
خراسان رضوی	۱۰۶۳/۶۳	۱۸۴/۶۶	۵/۷۶	۶
تهران	۴۶۸۰/۰۷	۳۳۳۸/۶۸	۱/۴۰	۷

نکات کلیدی

استان آذربایجان شرقی با نسبت

۸/۷۸

بالاترین بهره‌وری در تبدیل تسهیلات به تولید را در میان استان‌ها دارد.

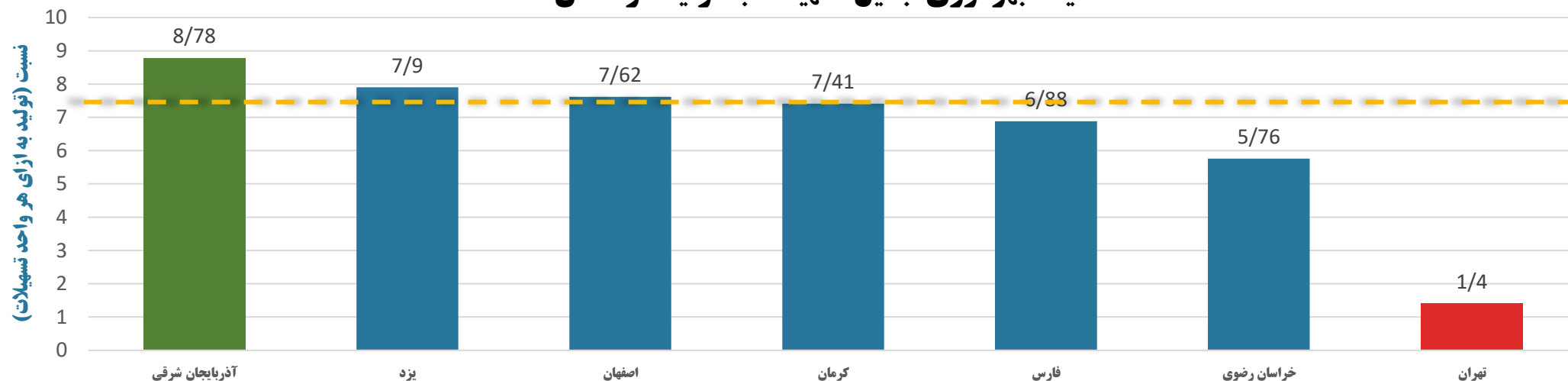
به این معنا که به ازای ۱ همت تسهیلات، ۸/۷۸ همت تولید ناخالص داخلی

ایجاد شده است.

استان تهران با نسبت ۱/۴۰ در رتبه آخر قرار دارد؛ یعنی از هر ۱ همت تسهیلات،

تنها ۱/۴۰ همت تولید ناخالص داخلی ایجاد شده است.

مقایسه بهره‌وری تبدیل تسهیلات به تولید در استان‌ها

میانگین سایر استان‌ها
(بدون تهران) ۷/۲۶

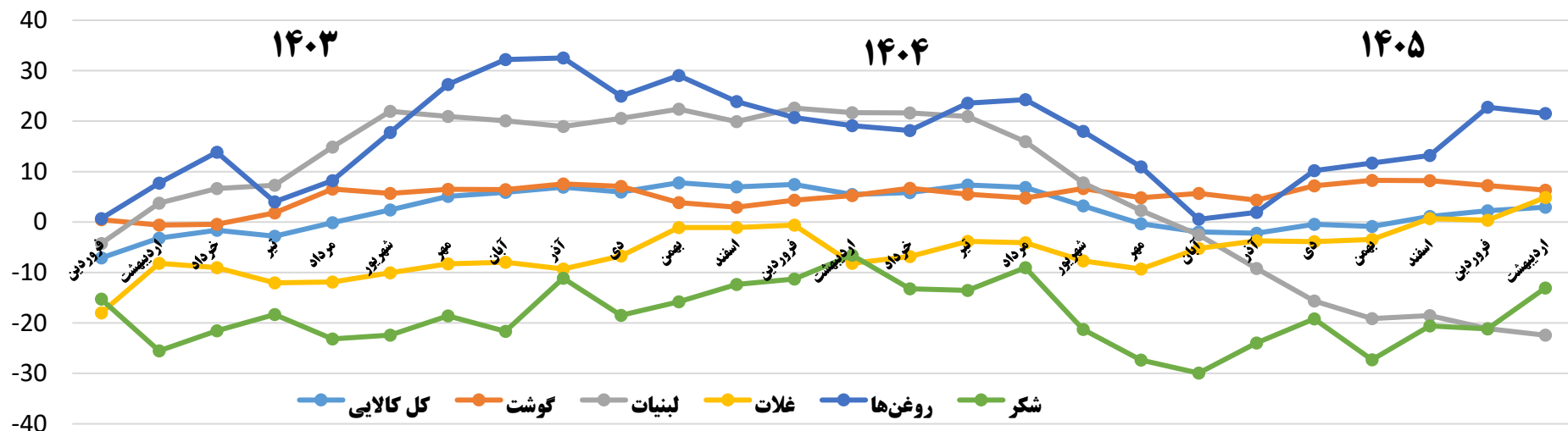

تورم در ایران و جهان

تورم جهان (نقطه به نقطه ماهانه)

ثبات نسبی در جهان

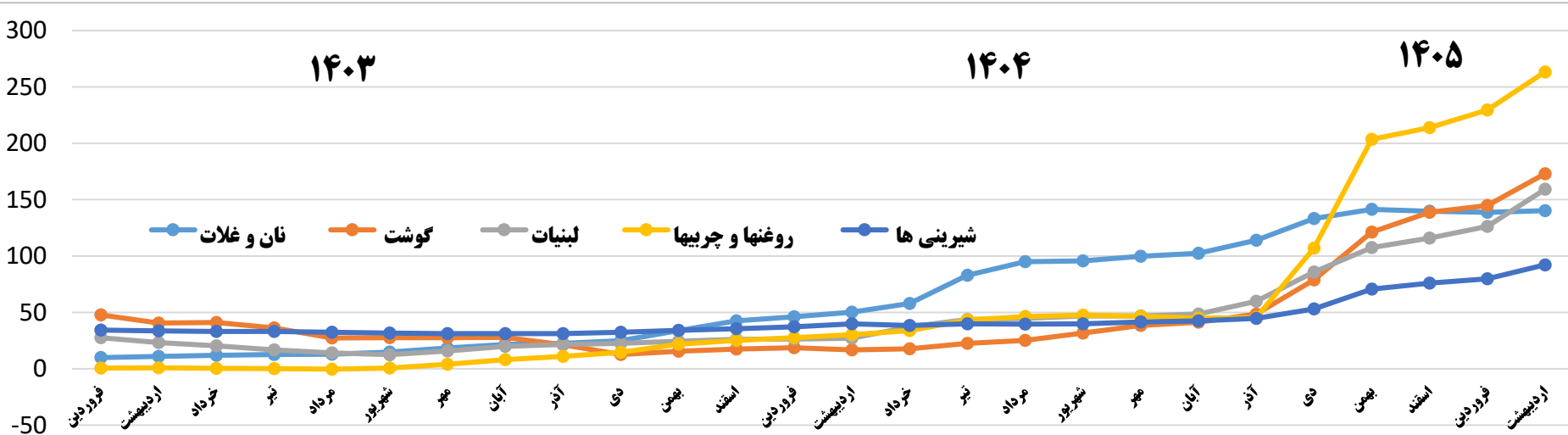
- نوسانات محدود
- بازگشت تدریجی به صفر
- تورم مواد غذایی در محدوده کم

تورم ایران (نقطه به نقطه ماهانه)

شدت گیری و شتاب در ایران

- تورم بسیار بالاتر از متوسط جهانی
- روند صعودی و شتابدار
- فشار بر سبد غذایی خانوارها

اختلاف قیمت مواد اولیه با بازارهای جهانی؛ OPP یک نمونه پر کاربرد

قیمت مواد اولیه
(OPP)

دوره	ایران (تومان)	هند (دلار / تن)	چین (دلار / تن)
2025 Q1	517,446,000	1,938	1,280
2025 Q2	528,927,000	1,981	1,263
2025 Q3	501,426,000	1,878	1,263
2025 Q4	508,368,000	1,904	1,233
2026 Q1	518,514,000	1,942	1,246

• تورم بالاتر

• قیمت بیشتر

• فشار شدیدتر

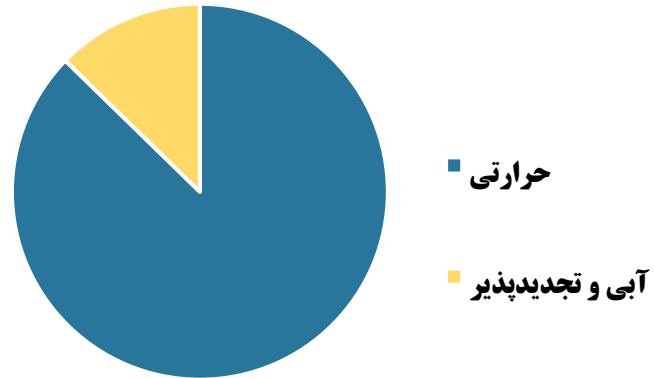
=

شکاف ساختاری ایران و جهان

تولید برق در کشور

ترکیب تولید برق ایران

ظرفیت تولید ۱۴۰۴

۵۴۶۲۷MW	حرارتی	(+۴%)
۷۹۵۰MW	برق آبی و تجدیدپذیر	(-۱۶%)
۶۲۵۷۷MW	کل	(+۱%)

تجدیدپذیرها

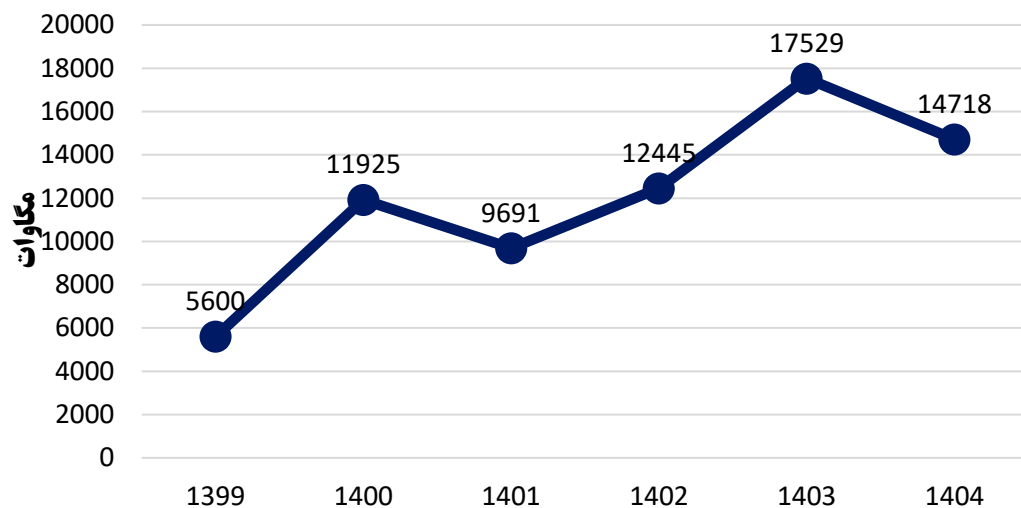
برق آبی

ظرفیت ۱۴۰۴: ۴/۱۹۸ مگاوات	سناریو ظرفیت پیک: ۸۸۰۴ تا ۹۹۶۳ مگاوات
تولید پیک: ۳۴۳۷ تا ۴۶۷۹۶ مگاوات	رشد بارش: ۷۵ درصد نسبت به سال قبل

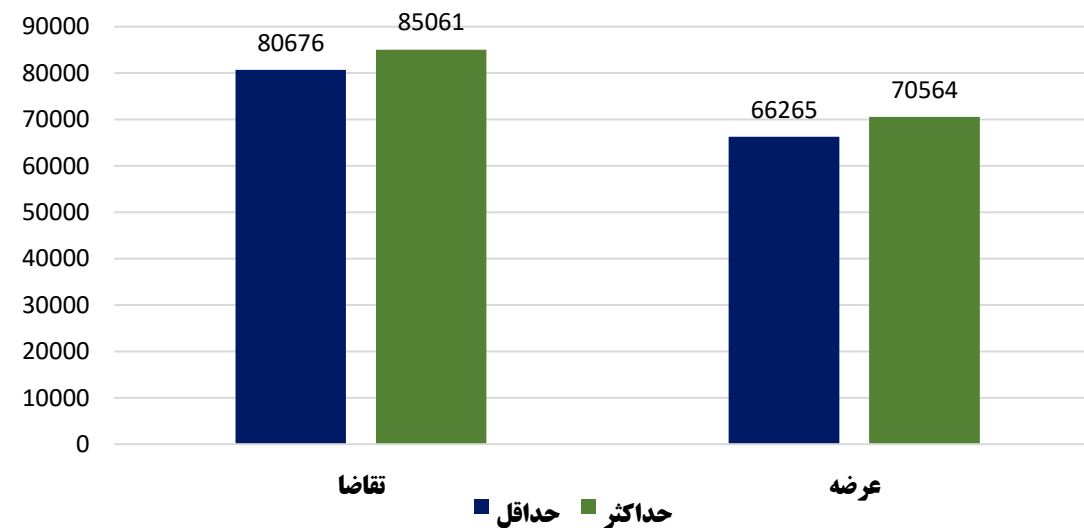

عرضه، تقاضا و روند ناترازی

وضعیت پیک برق ایران (روند ناترازی)

شکاف ساختاری عرضه و تقاضا

مگاوات		ناترازی	
10112	MW	خوش بینانه	😊
13640	MW	واقع بینانه	😐
18796	MW	بدبینانه	😞

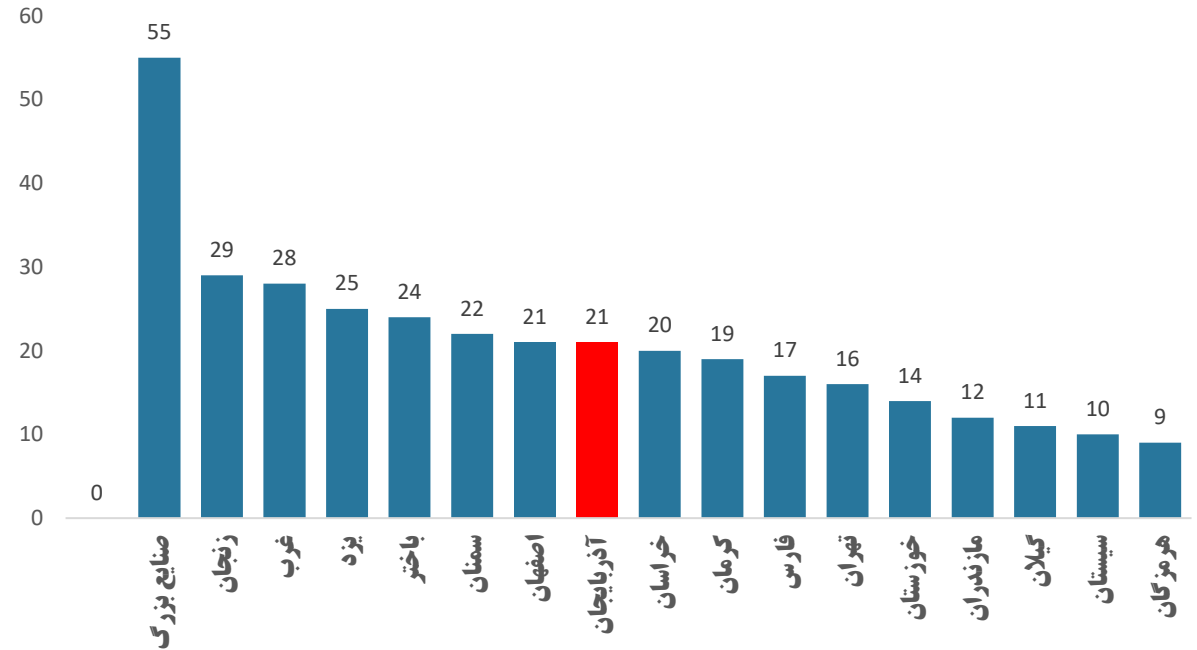

مدیریت مصرف در پیک بار

نابرابری منطقه‌ای در توزیع محدودیت برق

- شدت مدیریت مصرف در مناطق مختلف کشور یکسان نبوده است .
- هرمزگان و سیستان و بلوچستان کمترین سهم را در کاهش بار داشته‌اند .
- زنجان و منطقه غرب کشور بیشترین تأثیر را از برنامه‌های مدیریت مصرف پذیرفته‌اند .
- تمرکز محدودیت‌ها بر مناطق و صنایع خاص می‌تواند منجر به:
 - تضعیف صنایع محلی،
 - کاهش اشتغال منطقه‌ای،
 - افت ارزش افزوده،
 - کاهش رشد اقتصادی مناطق،
 - آسیب به رقابت‌پذیری برخی صنایع کشور شود .

درصد اعمال مدیریت مصرف

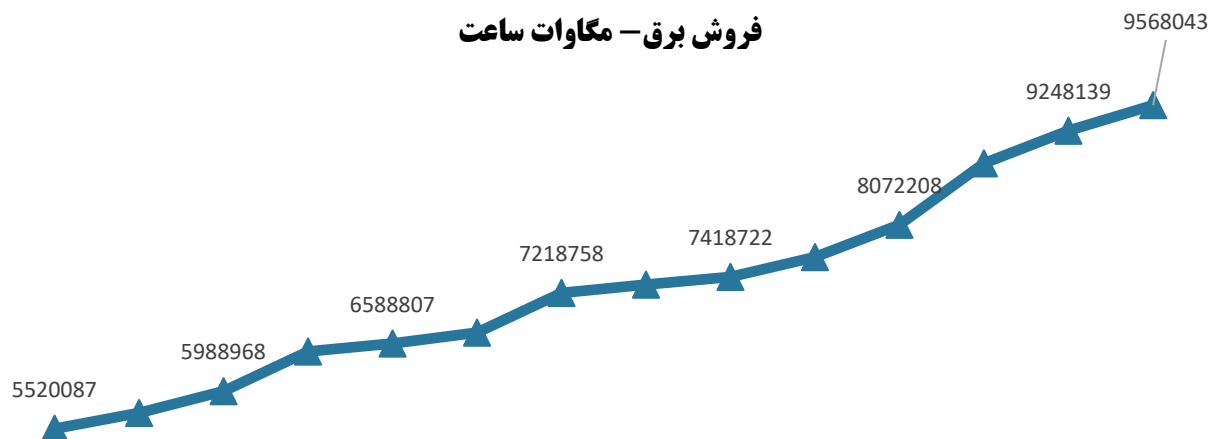

راهکار پیشنهادی: حرکت به سمت توزیع متوازن‌تر مدیریت بار و توسعه ظرفیت تولید برق در قطب‌های صنعتی.

زیرساخت‌های انرژی و مقدار فروش برق

فروش برق – مگاوات ساعت

سال	قدرت عملی (هزار کیلووات)	قدرت در پیک بار (هزار کیلووات)	شکاف بحرانی (هزار کیلووات)	درصد از قدرت عملی
۱۳۹۹	۱،۵۷۰،۱	۱،۵۲۶،۱	۴۴،۰	۲،۸٪
۱۴۰۰	۱،۶۰۸،۰	۱،۵۷۴،۷	۳۳،۳	۲،۱٪
۱۴۰۱	۱،۶۰۸،۰	۱،۴۷۸،۰	۱۳۰،۰	۸،۱٪
۱۴۰۲	۱،۶۰۹،۰	۱،۴۵۴،۰	۱۵۵،۰	۹،۶٪
۱۴۰۳	۱،۶۱۸،۴	۱،۱۰۸،۰	۵۱۰،۴	۳۱،۵٪

سال	پست‌های انتقال		پست‌های فوق توزیع	
	۴۰۰ کیلو ولت	۲۳۰ کیلو ولت	۱۳۲ کیلو ولت	۶۳ و ۶۶ کیلو ولت
۱۳۹۹	۱،۷۱۵	۳،۱۵۵	۲،۷۲۰	۷۸۷
۱۴۰۰	۱،۷۱۵	۳،۳۷۵	۲،۷۷۰	۸۴۵
۱۴۰۱	۱،۷۱۵	۳،۷۸۰	۲،۸۴۲	۸۴۵
۱۴۰۲	۱،۷۱۵	۳،۸۶۵	۲،۸۷۲	۸۴۵
۱۴۰۳	۱،۷۱۵	۳،۵۲۵	۲،۹۶۲	۸۴۵

سال	خطوط انتقال		خطوط فوق توزیع	
	۴۰۰ کیلو ولت	۲۳۰ کیلو ولت	۱۳۲ کیلو ولت	۶۳ و ۶۶ کیلو ولت
۱۳۹۹	۱،۰۲۴،۶	۱،۴۸۴،۷	۱،۲۴۱،۷	۹۷۰،۴
۱۴۰۰	۱،۰۲۴،۶	۱،۴۴۳،۳	۱،۲۴۱،۶	۱،۰۱۹،۳
۱۴۰۱	۹۶۴،۴	۱،۴۴۳،۳	۱،۲۷۶،۰	۱،۰۳۲،۴
۱۴۰۲	۹۶۴،۴	۱،۴۴۳،۳	۱،۲۴۹،۷	۱،۰۳۲،۴
۱۴۰۳	۸۶۲،۸	۱،۴۴۳،۳	۱،۲۵۱،۰	۱،۰۳۲،۴

ارزیابی تطبیقی تولید، مصرف و زیر ساخت شبکه برق: استان آذربایجان شرقی در مقایسه با استان اصفهان

ظرفیت اسمی (مگاوات)

۱,۷۰۰

۴,۸۵۲

آذربایجان شرقی

اصفهان

ظرفیت عملیاتی (مگاوات)

۱,۶۱۸ مگاوات

۴,۴۷۰ مگاوات

آذربایجان شرقی

اصفهان

تولید ناخالص برق (میلیون کیلووات ساعت)

۹,۴۴۴

۲۷,۰۱۷

آذربایجان شرقی

اصفهان

ظرفیت بار پیک (مگاوات)

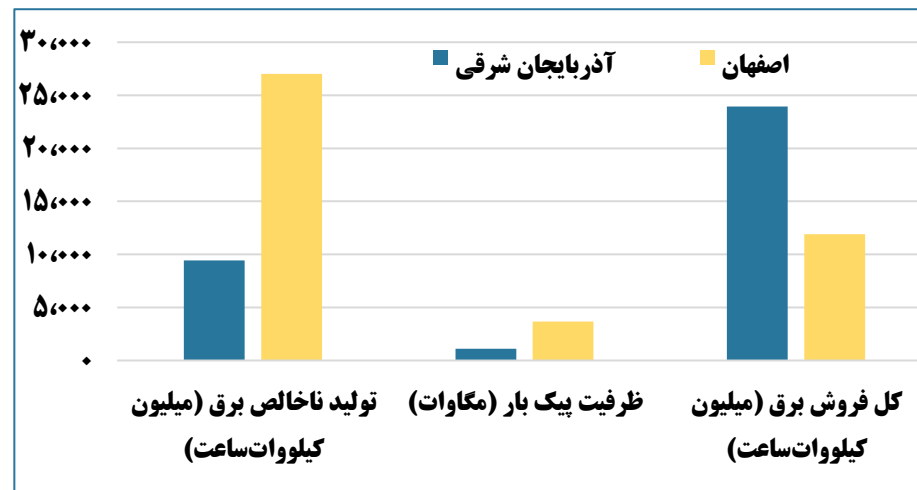
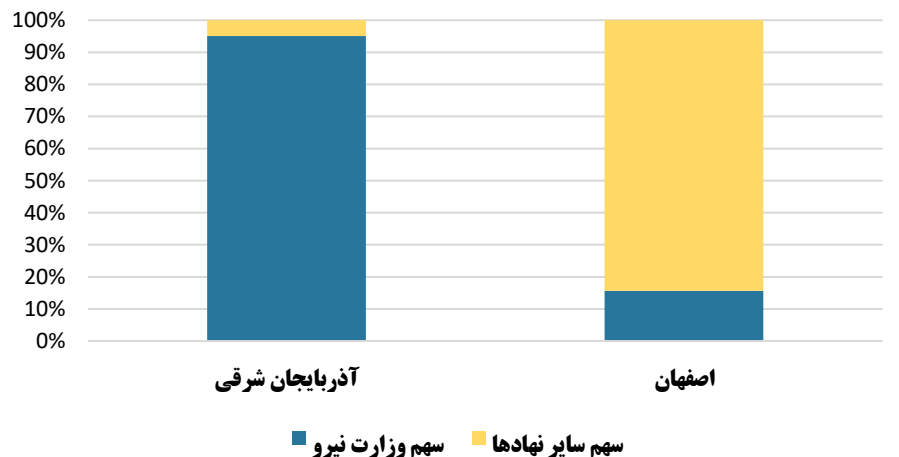
۱,۱۰۸

۳,۶۶۴

آذربایجان شرقی

اصفهان

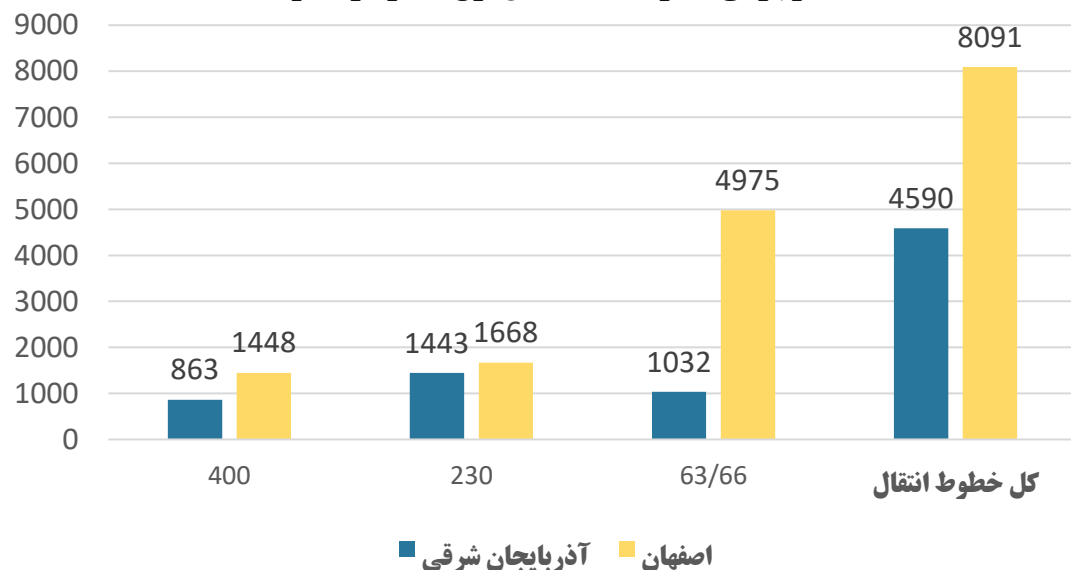
سهم وزارت نیرو / سایر نهادها

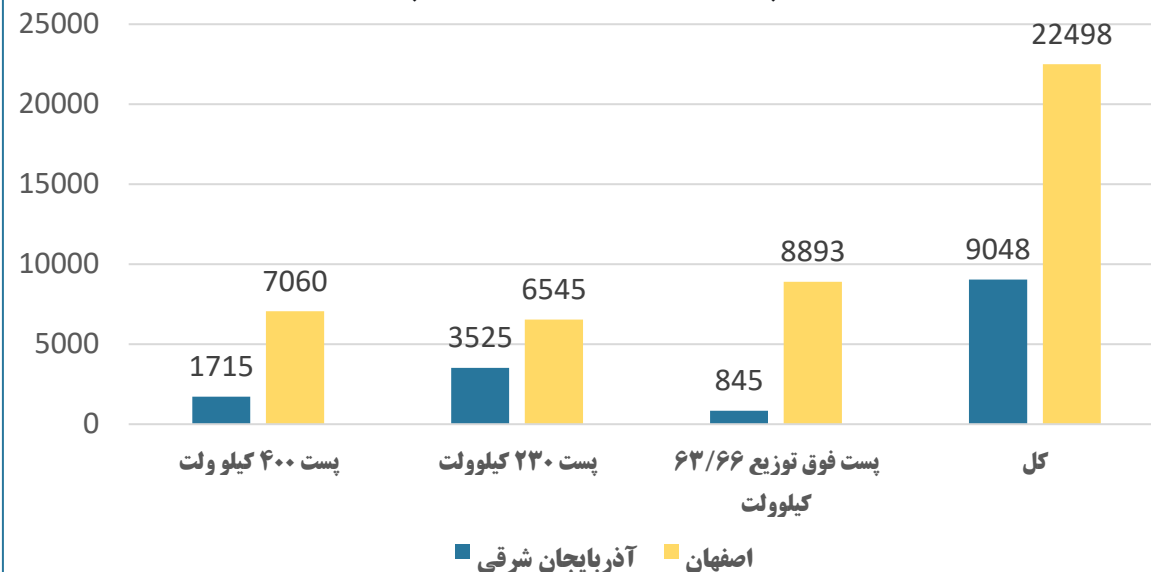

ارزیابی تطبیقی تولید، مصرف و زیرساخت شبکه برق: استان آذربایجان شرقی در مقایسه با استان اصفهان

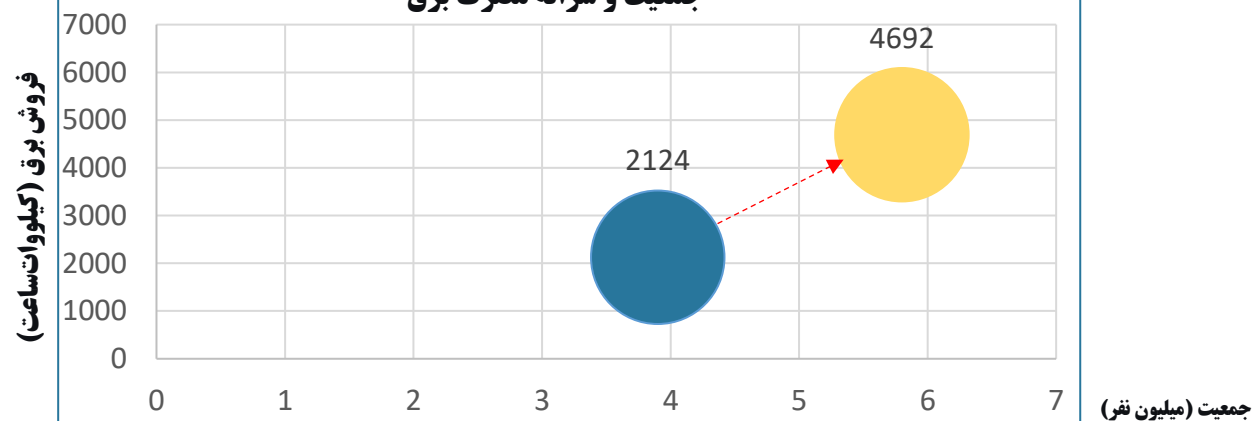
موجودی خطوط شبکه انتقال برق (کیلومتر مدار)

ظرفیت پست‌های انتقال برق (مگاوات آمپر)

جمعیت و سرانه مصرف برق

چرا تولید؟

«تولید موتور عبور از بحران‌های اقتصادی»

- تولید ← اشتغال
- تولید ← درآمد و مالیات
- تولید ← کنترل تورم از طریق افزایش عرضه
- تولید ← افزایش صادرات و ارزآوری
- تولید ← افزایش تاب‌آوری اقتصادی

رفع ناترازی انرژی

بخش خصوصی استان، ۵ درخواست زیر را مطرح می کند:

۱. مدیریت بار با مشارکت بخش خصوصی؛ تدوین برنامه قطعی برق با رویکرد کاهش خسارت به تولید
۲. عدالت توزیعی در دیسپچینگ و تخصیص عادلانه برق به استان های صنعتی
۳. رفع موانع زیرساختی از جمله پست ها و خطوط انتقال
۴. تشکیل کمیته تخصصی انرژی با حضور نمایندگان شرکت تولید و توزیع برق، شرکت گاز، شرکت پخش فرآورده های نفتی، سازمان صمت، شهرک های صنعتی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی و اتاق بازرگانی تبریز در استانداری
۵. تدوین شاخص بهره وری انرژی و رتبه بندی صنایع بر مبنای مصرف انرژی و ارزش افزوده ای ایجاد شده

تقویت ناوگان حمل و نقل

کالاهای اساسی وارد شده از امارات طی ۱۰ ماهه سال ۱۴۰۴

ردیف	کالا	UAE
1	ذرت دامی	2,446,358
2	دانه سویا	872,577
3	کنجاله سویا	516,865
4	روغن پالم	170,096
5	روغن آفتابگردان	148,439
6	برنج	145,232
7	گندم	405,214
8	جو	463,455
9	نخود دسی	31,557
10	عدس	16,209
جمع		5,216,002 تن

آمار واردات به تفکیک گمرکات (آذربایجان غربی و آذربایجان شرقی) طی سال ۱۴۰۳

نام گمرک	وزن (کیلوگرم)	ارزش (ریال)	ارزش (دلار)
ارومیه	37,201,545	70,966,839,013,148	249,006,453
بازارچه کیله سردشت	598,035	753,863,994,760	2,645,137
بازرگان	352,521,289	228,777,602,993,528	802,860,978
پلدشت	2,130,574	1,072,201,792,872	3,762,112
تبریز	713,525	34,831,025,908,900	122,214,126
تمرچین پیرانشهر	24,557,733	18,526,291,786,167	65,012,586
جلفا	332,658,075	286,152,837,860,874	1,004,077,342
خوی	50,855,016	37,389,005,107,706	131,189,492
رازی	19	5,465,872,500	19,178
سرو	7,003,139	1,071,257,546,215	3,758,798
منطقه ویژه اقتصادی سهلان	279,719,445	271,823,791,920,049	953,796,188
نوردوز	608,716	1,314,327,425,572	4,611,675
جمع	1,088,567 (تن)	952,684,511,222,291	3,342,954,065

تقویت ناوگان حمل و نقل

شرح

نتیجه

کل واردات کالای اساسی از امارات

5,216,002 تن

ظرفیت هر کامیون

۲۴ تن

تعداد سفر کامیون مورد نیاز (حجم کامیون ÷ وزن کالاهای اساسی وارداتی)

$$5216002 \div 24 = 21733 \text{ سفر}$$

میانگین سفر سالانه هر کامیون در مسیر شمالی

۲۵ تا ۳۵ سفر در سال

سناریو میانه بهره‌وری ناوگان (۳۰ سفر در سال)

$$21733 \div 30 = 7224 \text{ کشنده مورد نیاز}$$

سناریو میانه بهره‌وری ناوگان (۲۵ سفر در سال)

$$21733 \div 25 = 8693 \text{ کشنده مورد نیاز}$$

سناریو میانه بهره‌وری ناوگان (۳۵ سفر در سال)

$$21733 \div 35 = 6209 \text{ کشنده مورد نیاز}$$

کشنده فعال مورد نیاز

۶۲۰۹ تا ۸۶۹۳ کشنده

نسبت افزایش بار نسبت به شمال کشور

حدود ۵,۲ برابر افزایش حجم

تقویت ناوگان حمل و نقل – کشنده‌ها و کامیون‌های سنگین دپو شده در منطقه مرزی ترکیه

تعیین تکلیف کشنده‌ها و کامیون‌های سنگین دپو شده در منطقه مرزی ترکیه طبق مصوبات جلسه مشترک مدیرکل برنامه‌ریزی و نظارت معاونت هماهنگی پیگیری‌های ویژه خدمات مدیریت رئیس جمهور، معاون اقتصادی، اعضای هیئت مدیره و رئیس گمرک منطقه آزاد ماکو، مدیرکل گمرک بازرگان، معاون اقتصادی و رئیس اداره اطلاعات منطقه و نمایندگان بخش خصوصی به تاریخ ۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۵ و شماره ۳۸۷۶/م

انتقال آب ارس

لزوم تسريع در انتقال آب ارس به تبريز به منظور تأمين آب شرب و صنعتي

• **ضرورت جاگزینی پیمانکار تعریف شده با پیمانکار بخش خصوصی جهت تسريع در انجام پروژه**

تخصيص ۲۲۰ ميليون يورو توسط وزارت راه و شهرسازي

